

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/142/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812207531
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7812207531.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovovej a JUDr. Andrey Mazákovovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú C. V. nar. X.X.XXXX a maloletú L. V. nar. XX.XX.XXXX zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave na návrh otca U. V. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v C. na ul. L. č. XX zastúpeného JUDr. Hedvigou Gallovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Rožňave na ul. Čučmianska dlhá č. 45 za účasti matky Mgr. L.P.N. V. nar. X.X.XXXX bývajúcej v C. na ul. V. č. XX zastúpenej JUDr. Ladislavom Csákóm advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Rožňave na ul. Hviezdoslavovej č. 4 o zníženie a zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 11.4.2014 č.k. 5P 179/2012-141 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného.

M e n í rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o znížení výživného za obdobie od 3.8.2012 do 31.8.2013 tak, že návrh otca na zníženie výživného za toto obdobie zamietla.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom znížil výživné na mal. C. na 27,13 € mesačne a mal. L. na 27,13 € mesačne od 3.8.2012 do 31.8.2013, ktoré výživné zaviazal otca prispievať matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Návrh otca na zníženie výživného od 1.9.2013 zamietol a zamietol aj návrh matky na zvýšenie výživného. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa proti všetkým jeho výrokom okrem výroku, ktorým bol návrh otca na zníženie výživného od 1.9.2013 do budúca zamietnutý, podala odvolanie matka s návrhom, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Vyslovil názor, že súd prvého stupňa nerozhodol správne a zákonne, pretože sa náležite nevysporiadal s námietkou, že otec maloletých detí pred obdobím, za ktoré mu súd znížil výživné, nestratil svoje zamestnanie, ale sa ho zriekol nepochybne v úmysle presadiť zníženie výživného. Uviedla, že otec zavádzajúcim spôsobom chcel ovplyvniť výšku výživného aj v pôvodnom konaní sp.zn. 7P 167/2011, pretože už v tom čase prezentoval stanovisko, že zo svojej živnosti nemá takmer žiaden príjem a už žiaden zisk napriek tomu, že zamestnával aj zamestnanca. Vyslovila názor, že tak v konaní o predchádzajúcej úprave výživného, tak aj v súčasnosti súd prvého stupňa prehliadol jej námietku, že je jedno, či otec prevádzkuje svoju údajne neziskovú činnosť alebo nie a je poberateľ sociálnych dávok, pretože jeho životná úroveň sa nezmenila, jeho príjmy nie sú nižšie ako boli v čase pôvodného rozhodovania, teda nie je možné akceptovať jeho tvrdenia o tom, že došlo u neho k zmenám, ktoré by odôvodňovali zmenu pôvodného rozsudku. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za

nepreskúmateľné v tom smere, že absentuje riadne odôvodnenie, v čom videl súd prvého stupňa zmenu na strane otca odôvodňujúcu zmenu pôvodného rozhodnutia. Keďže v čase poslednej úpravy otec vykonával živnosť, ktorú pozastavil, preto tvrdí, že nie je zmena pomerov taká, akú má na mysli príslušný právny predpis, nakoľko k zmene v zárobkových možnostiach a schopnostiach nedošlo a nedošlo ani k zmene v majetkových pomeroch, pretože otec mal dostatok financií na to, aby mohol absolvovať zájazd do Argentíny a mohol si dopriať požívanie alkoholických nápojov, pod vplyvom ktorých sa dopustil trestnej činnosti, za ktorú sa dostal aj do výkonu trestu, mohol si dovoliť kúpiť osobné motorové vozidlo a darovať svoje nehnuteľnosti, čo preukazuje, že otec disponuje dostatkom finančných prostriedkov. Nadmerné požívanie alkoholických nápojov preukazuje aj tá skutočnosť, že sa musel podrobiť aj protialkoholickému liečeniu, pre ktoré sa súdnych pojednávaní nemohol zúčastňovať, teda je celkom zjavné a evidentné, že príjmy otca sú ďaleko vyššie než výška sociálnych dávok. Z napadnutého rozsudku nevyplýva vysporiadanie sa s príjmami otca pred pozastavením živnosti, pretože nie je jediným relevantným kritériom v tomto smere dosahovanie zisku, pretože táto výška môže byť ovplyvnená aj inými faktormi, napríklad odpisy, odpočítateľné položky na daňovníka a jeho rodinných príslušníkov a podobne a teda hoci podnikateľ účtovne nevykazuje zisk, môže vyžiť z príjmov dosahovaných v podnikaní a preto súd má príjmy otca z podnikania ustáliť tak, že z jeho príjmov mal odpočítať jeho priame výdavky. Vyslovila názor, že otec sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, pričom súd sa s touto námietkou nevysporiadala a úmyslom otca bolo účelovo sa vyhnúť svojej zákonnej vyživovacej povinnosti platiť výživné vo výške, ako ho ustálil súd skorším rozsudkom. Poukázala na to, že o návrhu otca na zníženie výživného od 1.9.2013 do budúcnosti, ktorým výrokom návrh na zníženie výživného zamietol s tým, že sa stotožnil s jej názorom, že zárobkové možnosti a schopnosti otca sú determinované aj tým, že v Anglicku mohol dosahovať príjem 1.500 € mesačne a preto sa javí, že bolo namieste rozhodnúť nielen o zamietnutí predmetného návrhu za dané obdobie, ale aj o vyhovení jej protinávru na zvýšenie výživného.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny, pretože súd prvého stupňa správne a zákonne rozhodol, keďže od 3.8.2012 až doposiaľ je bez príjmu bez vlastného zavinenia. Uviedol, že v čase rozhodovania o výživnom 30.1.2012 dobrovoľne súhlasil s výživným v sume 110 € mesačne pre obe maloleté deti v snahe zabezpečiť svojim deťom úplnú spokojnosť, avšak toto výživné nebol schopný naďalej uhrádzať, pretože stratil zamestnanie a okrem dávok v hmotnej núdzi nemá žiaden iný príjem. Snažil sa nájsť si zamestnanie aj prácou v zahraničí, avšak jeho zdravotný stav mu to neumožňuje, aby vykonával ťažkú fyzickú prácu a náklady pobytu v zahraničí sú vysoké. Všetky jeho finančné náklady znáša jeho matka, ktorá za tým účelom vykonáva prácu opatrovatelky v zahraničí a uhrádza aj výživné pre maloleté deti. Zároveň pre obe maloleté deti uhrádza poisťky 19,52 € pre mal. C. a 18,06 € pre mal. L.. Potvrdil, že má problém s alkoholom, avšak jediným dôvodom, pre ktorý začal požívať alkoholické nápoje, bol rozvod manželstva a strata oboch maloletých detí, ktoré má rád a nemohol sa s nimi stretávať, pretože matka mu v tom bránila. V tom čase prišiel aj o svoje zamestnanie vedúci folklórnych súborov, kde svoju činnosť vykonával od roku 2009. Dobrovoľne sa podrobil protialkoholickému liečeniu, kde je opäť hospitalizovaný od 2.4.2014. Evidovaný je na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 3.8.2012 a napriek jeho snahe o rekvalifikáciu si nevie nájsť doposiaľ zamestnanie. Je poberateľom dávky v hmotnej núdzi 62,50 € od 1.8.2012. Na dávku v nezamestnanosti nárok nemá z dôvodu, že v období posledných troch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nepreukazoval žiadnu dobu poistenia v zamestnanosti, čím nesplnil podmienku nároku na dávku v nezamestnanosti. Tvrdenia matky ohľadne absolvovania zájazdu v Argentíne a ukončenia práce v zahraničí sú nepravdivé, pretože v prvostupňovom konaní preukazoval, že pracoval v Občianskom združení folklórny súbor Borostyán bez nároku na honorár alebo iné odmeny a účasť na zájazde mal zabezpečenú tým, že si hradil náklady na pobyt a cestu, pričom mu bola požičaná suma 300 €. K otázke darovania nehnuteľnosti pre svoju matku - chaty so záhradou uviedol, že matka uhrádza za neho všetky náklady na živobytie a aj výživné na deti a taktiež aj úhrady z vyporiadania BSM a jeho ďalšie dlžoby, pričom v rámci vyporiadania BSM rodinný dom ostal vo vlastníctve matky detí s tým, že jeho matka nepožadovala vrátiť finančné prostriedky vo výške 300.000 Sk, ktorú im poskytla na rekonštrukciu rodinného domu, preto on daroval chatu svojej matke, aby aspoň takto sa jej finančne odvdáčil za starostlivosť a finančný príspevok do rodinného domu. Čo sa týka motorového vozidla ktoré zakúpil, kúpna cena za toto vozidlo bola 300 € a jednalo sa o ojazdené motorové vozidlo a aj na túto kúpu mu požičala finančné prostriedky jeho matka ešte v roku 2012. Počas pobytu v Anglicku, kedy vykonával prácu, túto nezvládal z dôvodu, že išlo o ťažkú fyzickú prácu a jeho zdravotný stav to neumožňoval vykonávať, preto v skúšobnej dobe s ním ukončili

pracovnú činnosť a nie pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo absencie v práci, preto súd prvého stupňa rozhodol správne, ak znížil výživné na 30 % zo sumy životného minima, pretože nemá schopnosti, možnosti ani majetkové pomery na to, aby plnil vyživovaciu povinnosť v inej výške.

Kolízny opatrovník navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu.

Výrok rozsudku súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného od 1.9.2013 do budúcnosti odvolaním napadnutý nebol, nadobudol právoplatnosť, preto nebol predmetom preskúmania v odvolacom konaní (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav v rozsahu posudzovania návrhu matky na zvýšenie výživného, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami matky uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili v prevažnej miere jej obranu už v priebehu konania na súde prvého stupňa a matka ani v priebehu odvolacieho konania neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o návrhu na zvýšenie výživného. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa týkajúceho sa porovnania pomerov na strane účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného so súčasnými pomermi nebola preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala doterajšiu zmenu rozhodnutia o zvýšení výživného, pretože skutkový stav zistený v predchádzajúcom konaní je v podstate totožný s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania o návrhu na zvýšenie výživného. Aj pri rozhodovaní o zvýšení výživného v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. V danom prípade ide o ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť trvajúca do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odvolací súd preskúmaním všetkých relevantných skutočností týkajúcich sa predmetu konania dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, použil správne ustanovenia Zákona o rodine, ktoré správne aplikoval na zistený skutkový stav a predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že zo zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa týkajúceho sa terajších pomerov účastníkov a podrobným porovnaním s pomermi v čase predchádzajúcej úpravy výživného (rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 30.1.2012 č.k. 7P 167/2011-76) nebola preukázaná podstatná a kvalifikovaná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu doterajšieho rozhodnutia o výživnom, pretože pomery maloletých detí sú výrazne nezmenené, ako aj príjmové a majetkové pomery rodičov. V prípade zmeny rozhodnutia o výživnom na základe rovnakých skutočností, z akých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom by došlo k neprípustnej reparácii už právoplatného rozhodnutia aj vzhľadom na okolnosť, že od predchádzajúcej úpravy výživného do rozhodovania súdu a najmä do dátumu podania návrhu na

zmenu výživného uplynulo krátke časové obdobie, počas ktorého na strane maloletých detí k výraznej zmene pomerov nedošlo. Z uvedených dôvodov je záver súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov na strane účastníkov od poslednej súdnej úpravy výživného tak na strane maloletých detí, ako aj na strane rodičov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného, preto odvolací súd sa s týmto záverom v plnom rozsahu stotožnil, preto v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Zmenou pomerov v zmysle tohto zákonného ustanovenia sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V konaní o zvýšení alebo znížení výživného je potrebné porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom s pomermi v čase rozhodovania o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. V danom prípade ide o ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Odvolací súd preskúmaním všetkých relevantných skutočností týkajúcich sa predmetu odvolacieho konania, t.j. výroku, ktorým súd prvého stupňa za obdobie od 3.8.2012 do 31.8.2013 znížil výživné pre mal. C. na 27,13 € a mal. L. na 27,13 €, ktoré zaviazal otca platiť matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, použil správne ustanovenie Zákona o rodine, ktoré však nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav. Je potrebné zdôrazniť, že zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa týkajúceho sa terajších pomerov otca a ich dôsledným a podrobným porovnaním s pomermi v čase predchádzajúcej úpravy výživného nebola preukázaná podstatná zmena jeho pomerov vzhľadom k podaniu jeho žiadosti na pozastavenie jeho doterajšej podnikateľskej činnosti, ktorá by odôvodňovala zmenu doterajšieho rozhodnutia o výživnom, pretože jeho pomery, teda aj skutkový stav zistený v predchádzajúcom konaní, v ktorom uzavrel dohodu s matkou maloletých detí o výživnom napriek tomu, že podnikal a nemal príjem z podnikania, je v podstate totožný s pomermi existujúcimi v čase podania jeho žiadosti na pozastavenie podnikateľskej činnosti. Odvolací súd dospel k názoru, že otec žiadnym spôsobom nepreukázal ním tvrdené dôvody na prerušenie podnikania. Za tejto skutkovej situácie konajúci súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil postoj otca k jeho vyživovacej povinnosti, keď uznal otcovi bezdôvodné prerušenie podnikania ako dôvodné zníženie výživného. Odvolací súd takéto konanie otca kvalifikoval v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine ako vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zárobku a majetkového prospechu a poukázal na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý zaradil majetkové pomery povinného medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšíril východisko na zisťovanie takzvanej potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Ak sa tvrdený príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadnuť na celkové majetkové pomery, ako aj takzvanú potencialitu príjmov, t.j. k zjavne nevyužitým schopnostiam povinného rodiča majúceho maloleté deti sústavne sa pripravujúce na budúce povolanie, ktoré nie sú schopné samé sa živiť, preto je povinný využitím svojich subjektívnych vlastností, najmä vzdelania a pracovných skúseností organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť plniť si vyživovaciu povinnosť, pretože vyživovacia povinnosť je prvoradou povinnosťou a jej v zmysle zákona je potrebné prispôsobiť všetky ostatné pohľadávky, ktoré si otec zaviazal sám a tieto nemôžu byť dôvodom na zníženie výživného. Finančné a majetkové pomery otca sú lepšie, ako ich sám prezentuje, čoho dôkazom je aj tá skutočnosť, že daroval nehnuteľnosť, ktorej bol vlastníkom a nadobudol vlastníctvo k osobnému motorovému vozidlu, preto odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa o znížení výživného tak, že návrh otca zamietol, nakoľko z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa a

zistených dôkazov tvoriacich obsah spisu nebola preukázaná podstatná a kvalifikovaná zmena pomerov na strane otca, ktorá by odôvodňovala zmenu doterajšieho rozhodnutia o výživnom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.